

Baltijas Semkopis.

Maksā:

Par gadu 2 r., par 1/2 gadu 1 r. 10 l., par 3 mēn. 60 l.; ar pēfuhsthanu: a) par pastu: 2 r. 60 l., 1 r. 40 l., 90 l.; b) Jelgavā: par gadu 2 r. 30 l.

Studinajumi

maksā 5 lap. f. par rindinu.

3. gada-gahjums.

Abstellešana:

Jelgavā: „Balt. Semkop.“ redakcijā, Katoļu eelā № 2 (heidi); Rihgā: Eelā Kalesu-eelā № 4, pē Kapteina un Lūzawa f. f. grahmātu-bodē un pē Verchendorff f. Kalku-eelā № 13. Zitur: Pē mahitajeem, stolotas-jeem, pag. wezateem, skriweereem ic. un wišās grahmātu-bodēs.

№ 17.

Jelgavā, trešhdēnā, 27. aprīlī.

1877.

Mahditajs: Dašhadās siņas: No kara-lauka. No eefšsemehm. No ahr-semehm. Angļu politika Kreemu-Turku kara. — Jaunatās siņas. — Wišpahrīga daka: Turku palīgi un pretineeki. — Lautšaimneeziba: Par moderneezibu. Derigs peemehs. Waš putni iraid nesaktu ištāudeji. — Wašpas: Stunstigs raugs. Studeas. — Atbildes. — Studinajumi.

Dašhadās siņas.

No kara-lauka.

Sem tahda wirsrafta mehš faweem zeen. lasitajeem mehginasim pehž eefšehšanas pilnigas siņas iš kara lauka neft, bes ka tamdeht politikas pahrfkatu atimestum; jo kamehr muhsu kreetnee un duhsšigee kara-pulki ar muhsu dsimtu eenaidneeku zihnišees, tamehr politika neween nenoklufihs, bet wehl jo wairat nodarbošees, un tapehž mums tit karšch, tik politika, lai gan weens no otras šchirts, lihdbaudš buhs ruhpiigi ja-aprafta. Mehš zeram, ka muhsu zeen. lasitaji tē ar mums buhs weenōs prahtōs.

Peterburga. Ja wehl wairat kara-pulku uš deenwideem wajadehš suhtit, tad tomehr dselszeku pašascheeru (brauzeju) wilzeeni nenostahšees; tapat mantas wilzeeni pawisam nebeigšees, lai tee gan buhs ja-aprobešho.

— Keisariskai Augstibai, Kaukasa armijas wirswadonim, Augsts Kungs un Keisars atwehlejis to teefibu, tahš Kaukasa dakas, kur wajadšigs, padot sem kara-litumeem.

Red. peefihm. Pehž wišur un tā ari muhsu leelā tehwiā pastahwošcheem litumeem tahš semes dakas, kur karšch, netcek wairš walditas pehž žiwil- (t. i. lihdschimigeem walšs-) litumeem, bet pehž kara nošajumeem, kuri, ka protams, daudš stingrafi. Tadeht tad kara-wirswadonim ir ta apgabala leelata waldbas-wara cotā un wišch apstiprina un pawehl ari ipildit nahwes spreedumus, kas žitā brihdi titai no walšs galwas (keisara, lehnina) war apstiprinati kluht. Tomehr atgadahš ari, ka kara wirswaldneeks grehžineekus, kam pehž kara litumeem jamiršt, nowehl walšs galwas šchchlastibai, kas tad nahwes-spreedumu alasch mehdi pahrwehršt swabadibas strahpe.

Ši Kaukasa. Muhsu pē Aleksandropoles (pē Armenijas robešchahm, Ahsija) šawahktee kara pulki tihlit pehž kara-manifesta pašl. dewahš pahr Turku robešchahm, sem general-adjutanta Loris-Melikow'a wirswad. Pirmā kautinā Turki pašaudeja wairat wihru, muhsu pušē krita weens širgš. — Žitā weetā bija ari šaduršchanahs; mums krita weens kajaks, Turkeem 4 wihri. Šchini pirmā šaušchanahs-deenā muhsu kara-pulki šawangoja 7 Turku ofizerus un 100 kareivus. — 13. aprīlī Aleksandropoles forpusa karewi bij 47 weršes no Kars*) pilšehtas. Tani pašchā deenā tee sem general-leitnanta Oklobščio wirskomandas dewahš uš preešču, diwi pulkōs dalidamees. Pirmo wadija general-majorš Denibelowš un eenehma pehž šihwa kautina pret p. 6 wafarā weenu Turku leheri. Otrais

pulks ir sem general-majora Šcheretmetjewā wadišchanaš. Tai deenā mehš šaudejahm 30 wihru; ari mojors Maščelowš ir eewainots. Neween kahrtigee kara-pulki, bet ari Gurisčas bruščina nopeln šlawu.

Riščinewa. Keisara Maještete apmelleja 15. aprīlī tureenēš kara-laseretes un 16. aprīlī pahrluhtoja zaureedamos kara-pulkus, kuri Wišaugstako labpatišcham atrada.

Turku waldbiba Serbijas firštam laiduše sinu, ka Kreemija tai karu peefajijuse, pagehr no Serbijas lai ta paleek meeriga un lai at-kauj Turkeem zaur Serbija eet. Firšts pretojees šchahdai pagehřešchana un peeprašijis pē Kreemu waldbibas padomu, Serbija šatohš stipri ween uš karu.

Austrijas waldbiba Turzijai lituše preeščā, ka tai truhštot teefibas, Serbijas robešchās pahrfahpt.

Rumenijas waldbiba šaehmuse no Turzijas pušes tahdu pat wehsti, ka Serbija. Ir wina pretojahš. Walšs šapulžē Rumenijas firšts, šajijis, ka Turki Rumenijas teefibas un brihwibu grib aishahrt un ka wišch tahš ar šobeni aishahwehs. Walšs šapulžē atbildejuše ar štanu gawilešcham.

Starp Kreemiju un Rumeniju pastahw lihgums, pehž kura Kreemija winas teefibas šargahš un Rumenija muhsu kara-pulkeem atkauj zaur šawahm robešchahm eet.

Deenwidus armijas wirskomandeeris, Keisariska Augstiba, laidis armijai deenas-pawehli, kura ištāidrotš, ka mehš ne semes ušwarešchanas, bet šawas tizibas-brahlu deht, kuri ka wehrgi teek moziti un postiti, wadam karu un peekodina kareweem, lai tee priwat-šaudis un ihpašchumu šargā un lai tee Rumenijas eedšihwotajus, preešč kuru teefibahm Kreemu afinis jau tezejušchās, ušluhtō ka šawus brahtus, tos šargadami un šchchlodami.

Kreemu kara-pulki, žil tagad 20. apr. sinams, Rumenijā ar Turkeem wehl nau šatikuschees, kaut jo teem tahš šwarigatās weetas, kur par Donawu ja-eet pahri, jau ir rotās. Turpreti Ahsijas kara-lauka, tā iš Wald. W. redšams, wini pē maseem kautineem it ahtri dodahš uš Kars un Erzerum pilšehtam.

Pašuegtas dahwanas preešč muhsu eewainoto kareiwu aploščchanaš. Ar tahdu preeku un dšitu padewibu muhsu mihtotā Keisara kara-manifests wišā Kreemijā ušneems, peerahda šchaidri un goišchi tahš bagatas dahwanas, kas malu malās preešč muhsu eewainoto kareiwu aploščchanaš pašuegtas. Muhsu Augstais Keisara-nams wišeem pawalsneekēem gahjis ar špihdofschu preešč-sihmi preeščā. Keisara un Keisareenes Maještetes Wišschchligi dahwinajušchās 30,000 rub., Keisariskās Augstibas Trona mantineeks un Wina Augsta laulata draudšene 10,000 rub., Seel-firšti Sergius un Pauls, Muhsu Keisara dehti, 5000 rub. Šchi jautā preeščsihme un ihsta tehwijas mihleštiba, pamodinajuse daudš waldes un personas, preešč šchi noluhka bagatas dahwanas pašuegt. Dewušči ir: Peterb. Angļu klubs. 5000 r., kahds nepašihštams 5000 r., firšts Gortščakowš 1000 rub., grešene Šchuwalow 1000 rub., Maškawas pilšehtas walde 1 milj. rub. un 1000 gultu šihš ar peederumu, Maškawas hirsčas banka (kritušču un eewainoto kareiwu šamiljahm par labu) 1 milj. rub., Maškawas muišchneeki 95,000 rub.,

*) Kars, Ahsijas Turzija (Armenija), uš toti šalnāinā weetā šchweeta pilšehta ar šeetohni, par kuru mehš nahl. num. šchaidral šinohm.

Peterburgas pilsetas walde 1 milj. rub. un 1000 gultas preekš flimneekem. Tahlaš Widsemes muišneeku komiteja ušajinajuse wišus basnijas preekšneekus, ruhpigi gahdat par dahwanu lašiščanu; Tehrpatā kahda dahmu komiteja ušajina uš to pašču nolubtu; Rihgas pilseta, tā alašč, ari tagad parahda ihstu uštizibu un palihdšigu roku. Peterburgā pareštizibas un Luteru mahžitaji laidušchi tapat ušajinaščanas rakstus, ar wahrdu fakot: wišās walšs dakās nem dšihu dalibu pee ūchi kara, wišur dibinajahs palihdšibas komitejas, wišur ūčajht, tā muhšu ūwehtakais peenahšums ir, ar wišeem ūwehtem dahgai tehwijai nahht palihgā un palihdjet tahs kara-bruhzes ūweht un apkopt, bes ūčajhm muhšu brangee kara-pulki nepaliks. Un mehš Latweeščhi??

Turku kara-pulki pee Kantosa robeščahm gandrīj wišur dohahs atpafat bes žihniščanahs. Rahds johtneeku pulks luhdja generali Voris-Melikow, lai tam atwehl uš Kreewu puši pahreēt un nodewa ūawu karogu. — Turku eedšihwotaji išturahs laipnigi pret muhšu kara-pulkeem. (Wald. Wehstn.) **18. aprili** Turku garnisone no Bajasides kahdi 1700 wišru, muhšu kara-pulkus pamanidama, dewahs atpafat uš Alladah-talneem un atstahja daudš prowianta Kreewu rotās. (Wald. W.)

Aleksandropole. Turku jahneeku pulki ūchini apgabala ir ūgaisnati: žiti pahruahušchi uš muhšu puši un grib pret Turkeem karot, žiti ašbehgušchi uš mahjahm; 16. aprili Šchurmelejes apgabala eezehla Kreewu walidibu. Tahs weetas eedšihwotaji nemas nepretojāhs un ušlūhtu Kreewus tā ūawus glahbejas. (Wald. W.)

Kiūširewa. 17 aprili, Augšts kungs un Keisars dewa goda maltiti deenwidus armijas wirskomandantam, Leelfirstam Nikolans, tā tā ari wišeem augstakeem wiršneekem un žiwil- un pilsetas waldes amata-wihreem. Sawu Wišaugstako labpatiščanu tahs kreetas ūahrtibas deht ištazidams, to Keisars pee wišeem kara-pulkeem atradis, Wišch ušdšehra wešelibas uš wirskomandeeru un wina dšihšiggo armiju. Leelfirsts ūawā un ūawas armijas wahrda atbidēja, ka wina ūawu peenahšamu ištildišs lihds beidšamai ašins laššitel un beidšot ištanza: Keisara Majestete lai dšihwo augsti, hurrāh! (Wald. W.)

Wišaugstaki eezelti par infanterijas regimentu wiršwadoneem: Leelfirsts Nikolaus Nikolajewiščh ūas Wezafajs — 53. Wolhimijas regimentam; general-adjutants Depofoit ūehizki — 54. Minskas reg.; general-adjutants Milutins (kara-ministers) — 121. Pensas reg., tas pirmāis, ūuru wišch pāts dibinajis.

Leelfirsts Nikolaus laidis ūinu ūawam jaunam regimentam, ka wišch par tā wiršwaldneeku eezelts un ištazijis žeribu, ka tas ūchini karā tapat buhs ne-ūšwarams, tā pee Sewastopoles.

Konstantinopole. Gebrauščhana Bosphorus ūa un Dardanellu juhras želōs pa naltis laiku ir ūingri ašleegeta.

Turku walidiba nolchmufe Mehameda ūwehto karogu atklaht. Sultans eeščot pāts uš Donawas armiju. Wina radi tam pretojāhs, bihdamees no eeščhiga dumpja, un mellē sultanu no ūehim domahm nogreest. Turpretim tā tā ūauktā kara-partija peerahda, ka sultana klahtbuščhana pee armijas ūchini laika, ūur uš dšihwibu un nahwi jazihnahs, ešot nepeezeeščami wajadšiga. Uš žitu walšju preekšlitumu Turku walid. apsolijusešs, **Serbijas** robeščas karu wis newest. Serbija jau eepreekšč bija peesajijuse, ka tā Turkus, ja tee winas robeščas pahrašptu, ar waru dšihš atpafat. —

Montenegrijas firsts jem eedšihwotaju gawileščanas ūawu galwas-pilsetu atstahjis un ašgahjis pee ūawas deenwidus armijas. — Turki nonahwejuščhi kahdu Montenegreešču gana-puiku; firsts laidis tureenes Turku wirskomandeerim ūinu, ka — ja tas wehl reiš notiktu — katrs Turku karēws lihds kaptena rangai, to Montenegreeščhi dabos nagōs, uš pehdahm klūhs nonahwets.

Augtu 5 dšels-bruuu lugi, kas lihds ūahim pee Waktas ūalas bija, ir dewuščees uš Korfu's ūalu.

No eeščahjemehm.

Augsta Keisareene un Leelfirstene Tronamantneeze 19. aprili dewahs uš Mastawu, Keisara majestetei pretim. 26. aprili Wini buhščot Peterburgā.

Jaunee pilsetu waldeš likumi tikščot Baltijas gubernās drihsumā eewesti, pehž wišpahrigu pilsetu likumu pamateem no 16. junija 1870.

Zelgawā s. m. ūastahdijusees „dahmu komiteja flimniju waja-dšibu un dahmu apgahdaščanas deht preekšč karēweem.“ Komitejas presidente grešene Keislering un wiže-presidente grešene Medem kundses mums peeūhtijusešas ūcho luhgščanu, ūuru ar mihtu prahtu ūche ūšnemam.

„Sirniga luhgščana pee wišas Latweešču tautas, ihpaščhi pee wišahm mahtehm, mahšahm un meitahm, kam mihtki dehti, brahti un draugi kara-deeneštā ūtahw.

Muhšu Kurjemes galwas pilsetā, Zelgawā, ūastahdijusees komiteja, ūura gahdahs teem ašgahjušcheem kara wihreem, it ihpaščhi karā eewainoteem, kas eeščh ūawahm leelahm ūahpehm lašaretēs guš, ūur it ween wajaga mihleštibas dahwanas pafat ūuhtit. Daudš tahdu dahwanu gau wajaga, bet ir tahs mašakās weena pee otras peelittas, palihdš to wajadšigu pulku ūakraht. Tapehž ūuhs pahrituščas ūaimneezes, ka nab. atraitnes, ūuhs mihtās ūewinas, tā godigās meitnas — ne-ātrajatees ne weena, bet atdareet rotās un dodeet labpraht katra pehž eepheščanas preekšč ūaweem dehleem, brahkeem un draugeem, kas karā ūtahw, dodeet naudu, krelus, ūekes, palagus, nehšdogus, audflu un wišadas žitas tahdas leetas, jo nabaga flimneekem wišs tas toti geld un wajadšigs. Suhteet ari willu dšijas, wadmalu un pušwadmalu, ka no tam pehž mums ūšdotas modeles tē pilsetā waram likt adit un uščuht, kas lašaretēs preekšč flimneekem wajadšigs.

ūuhsu dahwanas, laj buhtu nauda jeb drehbes, tiks preti nemtas no wišeem mahžitajeem un mihtchū walidneekem, jeb atsuhtat tahs teeščam uš Zelgawu, uš weenu no ūche apakščā ūšdotahm adrešehm. Kas Zelgawā jeb Zelgawas tuwumā dšihwo, ūawas mihleštibas dahwanas war nodot Zelgawā, pee bruhwera Ullmann zeemahtes katolu-eelā N. 31, pee von Hopen leelmahtes, ešar-eelā Tokobsohna nama N. 4 un pee abeem Latweešču mahžitajeem. (Komitejas parakšs).

Zelgawā aprita mehneši 1877.

Žeen. laštajus wehl darām ūšmanigus uš otru luhgščanu „fludinajums“, ūura mums nodota no otras, apakščh Augstas Keisareenes Wišaugstakas ašstahweščanas pastahwoščas Zelgawas dahmu komitejas preekšč eewainotu un flimu karēwu kopščanas. Brahti, mahšas, parahdšim mihtu prahtu, dewigu roku un palihdšehm žaur to atweeglot ūawu brahtu liktem, ūuru ašinis kara-lanku ūlazinahs, ūuri ašgahjuščhi žizibas-brahkeem un tehwijas godam pehdšigo dwasčas wilzeemu ūpuret. Seedošim mihleštibai, ūinadami ka tas, kas mihleštibu ūehj, ari mihleštibu pfaus!

Žeen. Kaudšites Matihša ūgs. Kā par dašču labu atbidē „Balt. Semkopi“ no firsts ešmu preezajees, tā ari par ūuhsu „ištaidrojumu“ wina 13. num. Ir redšams, ka ar „B. S.“ mums jauni laiki atnahušchi, proti ka mehš wairs ne-ešam peelihdšinajami tahdeem, ūuri, tā jau alaščhia tahdi, kas mužā audšinati un par ūpundi baroti, no atklahtas jeb klajas ūadšihwes neka negrib ūinat jeb pareiūigaki ūafot, neka nesin, bet itin wišur „personigas ūbruhščanas“ oštidami, it katru mišečanos jeb pahreštatiščanos ar pahwesta nemaldibu mehds noteesat, t. i. nolamat, it ka wineem pašcheem it nekad newaretu mišetees, kautšču jau no ūen ūeneem laikeem ir pašihštams ūahahds teikums. „Žilwekš ešmu, žilweziģi mišetees.“ — Žebšču es, žeen. K. M. ūgs, nebuht negribu žitam par ašstahwetaju ūšmeštees, tad tomehr man žaleezina, ka es ne muhščam nepehšču ar tahm domahm apradinatees, ka tas ūinotajs, ūur „Balt. Semkopja“ pehrngada 45. num., buhtu toreis, waj nu žeen. Wez-Žeebalgas labd. beedribas teatra komitejai jeb kam žitam neslawu želt gribejis; un pateeščam — ūuhs tak warbuht wiau ari pašihšeet — winam wehl mašak tahds ūauns nodoms buhs pee tam bijis, neka man ūchoreis ūawā žožigā peešihmejumā pee raksta „No Wez-Žeebalgas apgabala“ „B. S.“ 10. num. Man ūškeet, ka winam toreis tee „žehloni“ tik pat maš ir bijušchi ūinami, ka manim ūchoreis, jo man pateeščam naw ūinams bijis, ka teatra-īrahdijuma eeščahkuma ūtundina 13. februari ar žeen. teatra-komitejas ūinu bijuse ištaišta, jebšču, ka man grib rahditees, pirmo un pehdējo reiši, jo ūtudinajuma uš 28. martu, titlāb „Balt. Wehšneši“ tā „Balt. Semkopi“ wiau atkal redžu neištaištu, bet lai nu buhtu tā buhdams, tomehr firstnigi pāteizōs neween par ūuhsu ištai-

drojumu, bet ari par laipno pamestijumu, kur aptaujatees, ja turpmal vajadziba rastos, jebchu es ne buhtu nezeru, ka tas turpmal ari wairs buhs wajadzigs. Ka es nelahdi tas "lahds" newaru buht, no kura zeen. W. P. labd. peedribas teatra komitejai peedofchana jais-luhdsahs" — ir mana jozigaja peesihmejumā sinamā weeta tihri rotahm aptanstams; bet es tomehr ari to apsolos, ka par til nopeetnahm leetahm, ka teatris, nelahds jozigus peesihmejums wairs turpmal nerafstichu.

Ar zeenichanu u. t. pr.

Pa—is.

Isskaidrojums. „Klusuzeeschana ir selts“ jeb „ja buhtu klusu zeetis, buhtu prahta-wihrs bijis“; bet ko es esmu rakstijis, ir neween rakstits, bet ari drukats un tautā gahjis. Zraid wehl otra weetina manā rakstā. „No Wez-Peebalgas apgabala“ „W. S.“ 10. num., kuru ari „newar pamest ne-isskaidrotu“. Tur, sawu nespehziibu klaji atstihdams, ka nejaudaju sawam draugam semkopibas sinā ne kahdas palihdibas pasneegt, es esmu starp ziteem schkehrfleem ari to minejis, ka skolās man ne pusduplehta wahrdina naw pasneeguschas no ta, kas man tagad til nepecezeeschami wajadzigs no semkopibas, un ka ta labad — ja tas wehl nebuhtu notizis — ari muhsu tautas-skolahm buhtu schini sinā pahrlabofchana wehlejama; jo es wiseem v. D. tga: raksteem „W. w.“, kautichu winsch turpmal simts „preedichu“ lubā eetihstos, par spihiti newaru un newaru no tahs pahrllezinaschanahs atswabinatees, ka tautu pastahwiba un gariga attihstichanahs us semkopibas selshanas, augshanas un kupoichanas dibinajahs. Sinams weena waj diwju gadu laikā ari schi pahrlabofchana nebuhs eespeh-jama, bet 20 un 30 gadu laikā gan. Un Deews jin, waj buhshu til beigaligi tahu pahrl eespehichanahs robeichahm pahrschrehjis, tad sawas eedomas par dshiwē idaramahm domajos, proti schā: Ja muhsu seminaros — peetittu ikweenā jau ar weenu paschu — tittu ari semkopibas sinaschanahs mahzits skolotajs peenemts un ja no muhsu draudses-skolu ihpashuma tittu semes-gabalinsch noschirts un pee muhsu pagasta jeb walsts-skolahm semes-gabalinsch peeschirts, tur muhsu skolotaji waretu sawas seminaros turpmal mantotas sinaschanas semkopibas sinā saweem skolneekem ari praktiskā sinā pee-eijamas darit — tad, ka gan domajams, nebuhtu wis flistat, ne ka schim brihscham.

Tas pats.

Ka godajama „Balt. Semk.“ redakzija (stat. 13. num. atbildēs) ir manā pahrspreedumā par „R. B.“ Wahzu wal. mahz. atsinusi daschas personigas aiskerichanas pret br. Busch k. k., tad itin laipni luhdsu, schahu isskaidroschanas rindinahm sawā lapā weetu nowehlet. — Mineto pahrspreedumu karastlot, ne-esmu raudsijis us neko zitu, ka til us apspreechamo lectu, winas daritaja nemas nesi-nadams un neprafidams, bet Busch k. k. usstatidams til par tahs leetas gaismā zehlejeem. Starp sewi un Busch k. k. nesimu nelahdu per-sonigu nedš zitadu pretibu, un pawisam to waru droshchi apleezinat, ka minete k. k. naw man us to nelahda, man sinama zeeniga eemesta demuschhi. Bet ari, ja es buhtu apsinajees kahdu pretibu, tad nekautu winai schē nelahdas watas. Godajamai redakzijai ir pilna taisniba, ka schis mans pahrspreedums isschkirahs no ziteem lihdsichinigeem, bet tas ir notizis weenigi til tadeht, ka ari ta, schoreis pahrrunatā apla-miba pahrspehji toti wifas, kahdas ween tai sinā lihdsi schim ir redsetas.

Raudsties Matihis.

No Augschwidsemes teel simots, ka tur ap 10. aprili bij wehl eferos til stipris ledus, ka tifa braufats wehl pahri. Seemas sehja esot brangi ustorejusees, ja til aukstais, jau wairaf par nedetu pastahwofchais rihthenis, winai nekaiteschot. Upēs ledus gan jau islau-sits, bet leelums palizis us malahm ne-aijnests, kaut gan ziteem ga-deem gahjis ar daudš masaku uhdeni prom. Lopus baribas gan ne-esot nelahds wairums, bet ja garšch pawafaris nebuhschot, tad pee-tilschot. Daschōs apgabals esot isplatijusees nina spēhā ihpashcha kruhschu klimiba, plauschu karjonis (Lungenentzündung), kura prasot daudš upuru.

No Wez-Peebalgas. Pahrlabojums. Manam sinojumam „Balt. Semkopja“ 14. num. 111. l. p. wajadzēja skanēt tā:

„Schoreis bej zeen. Kronwalda mahtes sinas un atkaušchanas muhsu nel. Kronwalda tehwa draugeem peenesu ari to preeka-wehsti, ka ari wina otris dehlinshch Olgerds ar Deewa palihgu (t. i. ja tas

Deewa prahts buhs) turpmal tahdās paschās peemihligās un Deewam patihkamās rokās atradisees, kahdās wina wezakais dehlinshch no janw. mehnescha jau atrobahs, ka to „Balt. Semkopja“ 9. num. sinoju.“

Scho preeka-wehsti esmu fanehmis no muhsu zeenita un mihtota Alabuschewa tehwa, kusch jau wezakajam dehlinam mihtus wezaku weetneekus apgabaja. Lai tad mī muhsu mihta nel. behrnini buhtu par widutajeem starp winu un to kahrtu peederigeem, kuru starpā winam wisu wairaf pretineeku bija. Ta ir muhsu wisu-karstata weh-leichanahs! Un tadeht it sewischki mehš muhsu zeentam un mihtotam Alabuschewa tehvam, kamehr winsch schodeen (13. aprili) Rihgā buh-dams, par scho un zitahm leetahm, kuras us Kronwalda bahrineem sishmejahs, ar zeen. Dihrika kungu aprunajahs, sawu firsnigu pateizibu issalam.

— u —

— Ahrfahrtigs jeb eepreekschigs pasinojums. 16. maijā jeb otrā waf. sw. d. — teatris; 22. maijā jeb waf. sw. atsw. — labd. beedribas gada-deena; 12. junijā jeb 3. sw. p. w. sw. atsw. — draud-ses skolas behruu iwehtki; 17. junijā draudses-skolas sehghschana; no 20—22 junijam — draudses skolotaju kopiga sadshwe un stipri-naschanahs mahzibas sinā un it sewischki wingroschana (Turnen); un 26. junijā jeb 5. sw. p. waf. sw. atsw. — konzerts.

Par 1876. plaujahu Baltijas gubernās „Wald. Wehstn.“ nel. schahdas sinas.

Igaunijā seemas sehja Rehweles, Wesenbergas un Weisen-steines aprinkos bija mehrena, bet Hapsales aprinki wahja; wafaras sehja turpretim bija wifā gubernā gluschhi laba. Rehweles, Wesen-bergas un Wesensteines aprinkos isnahza no defetinas zaurmehra ne-mot 6¹/₄—9¹/₄ tshetwertu rudju un 5—8¹/₄ tshetwertu seemas kwee-schu, bet Hapsales aprinki isnahza no def. tikai 3 tshetwertu rudju un seemas kweeschhi weetahm bija gluchi isnihtschchi. Wafaras labibas isnahza no defetinas zaurmehra nemot: ausu 6¹/₄—11¹/₂, meeschu 6—10¹/₄, firmu 5—9¹/₄ un kartupeku 59—82 tshetwertu. Muischās plauja bija par 15% labaka. Seena nebija wifai daudš.

Widsemē seemas sehja bija mehrena. Wafaras sehja bija laba, tikai Sahnu jalā ta bija wahja. No muischu laukeem eenemts no defetinas: rudju—6, 7, seemas kweeschu—4, 4, wafaras kweeschu—8, 6 ausu—12, 6, meeschu 10, 9, kartupeku—96 tshetwertu, linu—2, 3 birkawu un linsehllu—3, 7 muzas. No semneeku laukeem eenemts masaf un proti rudju par 20%, ausu par 16%, meeschu par 14% un wifas zitas labibas, kartupeku, linu un linsehllu par 6—9%.

Seena auksta pawafara deht mas eewahfts. Kurjomē seemas sehja zaur plita seemu un sawu wafaru bija mehrena, Glustes aprinki wahja, bet wafaras sehja, kartupeki, lini un dahra augi wifur labi. Zaurmehra isnahza no defetinas 4, 7 tshetwertu rudju, 3, 1 tshetwertu seemas kweeschu, 6, 8 tshetwertu meeschu un 8 tshetwertu ausu. Sahle bija puslihdsi angusi. Ta tad zaurmehra nemta 1876. g. plauja Baltijā nebija wis ihsti ba-gata, kaut gan bagataka ne ka 1875. g. Wafarajs bija gandrihs it wifur labs, bet seena daudš masaf ne ka 1875. g.

No deenwid-wafara Kursemes, tai 9. aprili. Pehz 5 mehneschu ilgās seemas — no 24. oktobra p. g. lihdsi 24. martam schini gada, atrehkinot weemu nedetu preeksch seemas iwehtkeem — muhs pawafars it peepeschhi apmekleja. Pehz 23. marta sahka beesais sneega dehts it ahtri saplakt, ta ka eeksch mas deenahm bij nosudis un semes- un leelzeli ir tagad pilnigi noschuwuschhi. Schur un tur, kur sawsaka un smiltainaka seme, semkopji jau ir eesahkuschhi art. Daschur redš ari jaunus-lopus un aitas, laikam gan baribas truhkuma deht, us tihru-meem un amatahm gandš. Zaur beesā sneega ahtru nokuschannu sche-jeenes upes pahrluhda jo leelstki;

Wentā uhdens sneedjahs wairaf ne ka 15. p. angstat par sawu zittahrtejo stahwotli, ap paschahm leeldeenahm bij ledus iseeschana. Baldees Deewam, par rudju un kweeschu laukeem naw ko baschitees, jo naw no sneega un jalā maitati; ari ahbolschch leelahs labi pahrl-stahwejis. Stahmera Zehstās.

No ahrsemehm.

Politikas pahrfkats.

Kreewu-Turku karisch ir eesahzees un ne ween wijsa Ciropa, bet ari leela data no Ahfijas greech sawas azis us scho karu, bes kura wairs newareja palift. Spreeft ka wijsch beigses, ir tihri wel-tigs darbs, jo kuru leetu usfahot gan war skaidri sinat, ka ta isdo-tees! Tomehr sché saweem zeen. lasitajeem par apmeerinajchannu pee-minefim, ka bes paschas Turzijas, kas wehl aishween koti lepna un zitas domas ne maj galwa nenem, ka titai uswaretaja preekus, gan-drihs it wijsur ahrsemes titai weens balss dsirdams, proti ka Kreewija, zil tahlu zilweku spreedums sneedsahs, sawu wez' un wezo pretineeku schoreis pilnigi un wisgaligi uswarehs. Bet ka tahs leetas tad no-dibinafees, tas aba ir, to tagad newar nofazit. Zil nopeetni no muhsu pufes scho karu nem, peerahda jau tas, ka muhsu aktiwa ar-mija tuhliit no diwi pufehm, Ciropas Turzija pee Donawas un Ah-fija pee Kaukaja, eenaidneeku nem preeksha. Kamehr sché lauschannahs wehl naw bijuse, tamehr tur Ahfija muhsu kara-pulki jau koti tahlu ir Turku robechahs un jau labu semes strehki uswarejuschi un tur Kreewu waldbibu eezehluschi. Zil nefahrtiga waldbiba Turzija bijuse, un ka laudis ar to pawisam naw meerá, peerahda tureenes pawalst-neeku istureschannahs. Neeen ka Ahfijas-Turzijas eedshwotaji, tur muhsu kara-pulki aishluschi, pret teem it laipnigi isturahs, sawus ee-rotshus bes spreeschannas atdod un ar mihtu prahtu padodahs muhsu waldbiba, bet ari ziti Turku kara-pulki, ka is schi num. sinahm re-dfams, bes zihnischannahs padodahs un grib us muhsu pufi pret saweem brahkeem zihnitees! Naw jashaubahs, ka muhsu armija, jo tahlak eedama, us daudf leelatahm geuhthahm dursees, bet schahdu eefahkunu tatschu gan neweens nebija sagaidijis.

Ne majaki brihnumi ir, ka **Anglu** waldbiba skaidri un gaischi pasludinajuse saweem ustizigeem pawalstneekem un zitahm walstihm, ka wina schiwi Kreewu-Turku kara pilnigi isturesees rahmi, ne par weena nedf par otra pufi ne-eedama. Waj Anglijai no Ciropas bail? Waj Amerikas kara-flotte to brihdé? Seb waj wina paredf, ka tai drihs paschai preeksh sawahm durwihm buhs jashanka Indija? War-buht ka wisi sché trahs beedekki kopá winai lika pee firds, lai pee laika apdina, kas preeksh winas meera wajadsigs; warbuht ari ka schis beidsamais beedekki ween winu sawa pasihstama kupschu-politikas zeká notureja no tahlak-eeschannas. Un ja tas ta buhtu, tad wina it nebuht naw nepareisi darijuse, jo nesin winas leela awije „Deims“ sa-nehma telegramu, ka **Awganistana*)** walsts **Ahfija Anglijai peefazijuse fwehto jeb tizibas-karu.** Waj schis karisch teescham iszelsees, zil tahlu tas ees, ka tas beigses? Waj Anglu-Indijas Muhamedaneeshi ar saweem Awganistanas tizibas brahkeem nesawee-nofees un nefazelsees pret Anglu waldbibu? Waj Indijas masee firsti, kas pus patstahwigi, pus Anglijas pawalstneeki, scho brihdi ne-isleetahs preeksh sawas pilnigas swabadibas iskaroschannas? — kas to tagad war sinat! Us wisi wihfi Anglijai koti jabuht nomoda, ka winas pa-schas mahjas nesahf degt un tadeht winai wifai daudf laika un spehta ne-atlifs, Ciropa tos jankos projektos ispildit, to Anglu Awises tif asprahitigi fastahdijuschas.**) Ja, ja, naw wairs tee laiki, ka preeksh kahdeem 25 gadeem, kad Kreewijai, zil geuhthi tai toreis pawisam nahzahs karu west, bija ja-atturahs neween pret Turkeem, bet ari pret Angteem, Frantscheem, Italeescheem un bes tam wehl nomoda jabuht pret Austriju. Un tas leelakais **Turku** fods ir, ka tee scho pahr-wehrschannas naw eewehrojuschhi, bet lihdi beidsamam azu mirskim tam faldá zeriba schuhpojahs, ka bes winu schkihbas walsts Ciropa pawisam wehrtos is engehm ahrá; ka wini ir tee weenigee Deewa isredsetee, schini pasaulé ne-uswaremee paradihses kandidati. Titai wehlu wakará preeksh kara peefazischannas wineem ta ehmoti palika ap firdi un nu us reifi, it ka no geuhthi meega atmobusehs, winu wal-diba pasteidjahs tahm zitahm walstihm sinot, ka wina nu gribot meeru un parakstischot to Londones protokolu un darischot it wifu, ko til no

*) Awganistana, 12,000 □ juhds, leels semes gabals starp Persiju un Preekshindiju, ap 4 milj eedshwotaju, turi wiswairal pee Muhameda tizibas peeder. Tautibas pehz tee wiswairal ir Awganistaneeeshi, tomehr bes teem tur wehl ir daudf zitu tautinu, kurahm katrai saws preekshneeks sem Afgan. waldbneeta (schah) wirswaldbibas.

**) Stat. to raksteenu „Anglijas politika.“

winas pagehreschot. Bet stundens eet bes laweschannahs un ir droshai Turzijai tatschu reis ne ween no Kreewijas, bet ari no wifas Ciropas leelwalstihm atskaneja: pa wehlu! Mehs tew wairs ne ka newaram lihdsel! — Un nu Turzija, weena pate palikuse, no kara wairs ne-wareja, warbuht ari negribehja isbehgt, jo — ka mehs jau daudfahrt isstaidrojuschhi — zitadi winai draudeja wispahriga rewoluzija (fazel-schannahs), kuras gals wehl masak paredfams, ne ka schi kara beigas. —

Franzija un **Italija** zil tagad sinams, tapat ka Anglija istu-reshotees meerigi, jo pirmajai azis wairaf greechahs us Wahziju, ne ka us deenwideem un Kreewiju. Italijai turpretim deesgan geuhthi jazihnahs ar saweem melnajeem, turi pawisam katoku semehm staiga aplahrt ka ruhdamu lauwas un mekle kuru tee dabotu sawos tihllos — pret Italijas walsts waldbibu, gribedami pahwesta pasau-ligo waru attal eezelt. **Wahzija** ir un paleet neween meeriga, bet ari Kreewijas ustizigafais draugs schini geuhthi laika. Tapat ari ta leelaka W. eedshwotaju un awischi data us muhsu waldbibu tura labu prahtu. Wahzu Keisarz 20. apr. atbrauzis Strasburgas pil-sehta un tizis no tureenes eedshw. ar leelu godu sanemts.

Austrijas Slawi, ka lehti protams, peekriht pilnigi Kreewijai un tadeht ween jau tai koti ja-apdomajahs, eefam wina schtu pret Kreewiju isturetees.

Greekija ir nemeers iszheles. Weidjot wehl mums japeemin, ka Turku waldbiba, pa wifam pret pastahwofcheem tautu-lifumeem, naw ar to meerá, ka Wahzu waldbiba Turzija esofchos Kreewus sawa aishwahschanná nem, bet pagehr ka tee no Turku walsts robechahm pa wifam iseet, ja tee naw meerá ar tureenes waldbibu. Par laimi Turzija ir titai koti maj Kreewijas pawalstneeku. Kreewija turpretim tomehr ir pilnigi meerá, ka Angli-jas fuhntis Turku pawalstneekus Kreewija aishthw G. M.

Anglu politika Kreewu-Turku kara.

Schi gada „Balt. Semk.“ 7. num. mehs to reis par Anglijas politiku deenwidus jautuma leeta spreedahm ta:

„Anglija til tahl ar wifu buhs meerá, kamehr Turzijas wezee „pamati un winas wispahrigi robejchi neklus isstifti, — ween'alga, „waj ar Turziju teel karisch wests, waj ne. Bet ja tee tiks apdraudeti, „ween'alga, zil tahlu uswarechana no weenas jeb otras pufes buhs „notikuse, tad Anglija dojees starpá. Tamlihds winai alajch jabuht „gatawai un gatawa wina ir. Tadeht ari winas politika schini siná „buhš rahma, prahtiga, apdomiga; tapat ari wisi diplomatijas raksti re.“ Tar pascha numura mehs esam isstaidrojuschhi, kadeht Ang-lija ta darihs, un usrahdijahm par eemeslu Anglu uhdens zeku us Indiju, kusch waretu apdraudets kkuht, ja weza Turzija sakriht, ja Konstantinopole nahf spehzigafas rokás re. —

Schis muhsu spreedums, ka tuhliit redsefim, tagad no Anglu awischi geandrihs wahrds pehz wahrda teef apstiprinats. Tahs raksta:

„Anglijai katrs Kreewijas solis usmanigi janem wehra“. Ar scho spreedumu wisi Angleschi, lai tee nu peederetu pee ahtras, waj pee rahmas partijas, schim brihscham ir apmeerinajuschees. Tahlak min. awises un lihds ar Anglu politikas wihreem kala ta: Anglija wehlahs, ka ne Kandija,* nebs Greekija pee kara nemtu dalibu. Kan-dija (Kreta) esot us Anglijas flottes (laiwu) zeka, us Egipti un In-diju brauzot; tadeht — ta Anglu awises spreesch — Anglijai kahda data no sawa juhras-spehta jafuhta us Kretu jeb Kandiju un us wifu wihfi schi kala ja-apschsch. Greekija gan us schi Anglijas andeles zeka ne-esot, bet tatschu ari us Greekijas galwas pilsehtu Ateni kahda Anglu flottes data esot jafuhta, lai to, kad israhdahs par wajadsigu, bes laweschannas waretu apschsch. Bet Anglu leelakam spehham esot jastahw us wakti preeksh Konstantinopoles, lai ari to, kad wajadsigs, waretu ap-schsch un eenemt. Kamehr Kreewijas kara pulki wehl Rumenija dar-bojahs, tamehr Anglijai peeteekot ar scho mineto weetu apfargaschannu; bet til lihds, ka Kreewi tahlaki dodahs Balkana-pusfala, kad ari Angteem Kreta, Greekija un Konstantinopole ja-apschsch un sawa far-gaschanná janem.

*) Kandija, zitsejeja Kretas kala, ir Turkeem peederiga, 156 □ f. leela kala (ar 210,000 eedshw.) Widus juhra.

Pa dakai Anglija ſcho ſawu politiku jau ir iſpildijufe, jo tiklab pee Randijas kraſteem, ta ari preeſch Konſtantinopoles jau ſtahw kahda dala no winas ſlottes (fugeem). Rahdus augtus ſchi politika neſihs, naw wehl poredjams. Tomehr uſ wiſhi Kreewijai alafch jabuht nomoda pret Angliju.

Taanakas ſinas.

Muſhu kara-pulku wirſwadonis ſino, ta muſhu armija beſ kawelleem dodahs uſ preeſchu. Rumenijas eedſihwotaji tos wiſur ſanem ar draubſibu un labpatifchanu. Turki wehl ne ko ne-uſlahl pret muſhu kara-pulkeem. Rumenijas eedſihwotajem Zeelfirſts Nikolaus paſludinajis, ta Kreewijas karewi ne nis ka eenaidneeki, bet ka brahli ee-cet winu ſeme un ka wiſs, ko muſhu kara-pulki preeſch uſtura nems, tuhliſt ja-aifmat a. (Wald. W.)

Wahzu walſis ſapulze ſhegta.

Pahweſts turejis runu pret Kreewiju.

Turku kara-wadoni **Ahſija** ſuhſa iſ deenas netaiſmus uſwareſchanas-telegramus uſ Konſtantinopoli.

Wiſpahriga data.

Turku palihgi un pretineeki.

Sem ta wirſrakſta: „Karsch Turzija“ mehs pehrn ſawas I. 44. un 45. num. jau neſahm pahſklatu par ſcho walſti un winas tuwo apfahrtni. Tomehr mehs zeram ſaweem zeen. laſitajem pehz prahtam darit, kad ſchini brihdi, kur muſhu dahrga tehwiſa, ſawus kriſtigos brahſtus glahbdama un par muſchigo taiſnibu karodama, pret ſawu wez' un wezo eenaidneeku uſnem grehtu, zihniſchanos, — kad mehs tagad wehl reiſ iſſumâ apluhkojam Turzijas ſpehtu, palihguſ, zeribas un ari winas pretineekuſ. Schis pahſklatſ buhs ta ſafot zeta rah-ditajſ un iſſkaidrotajſ preeſchdeenas, kad mehs ſinas iſ kara-lauka neſiſim.

Turku walſis.

Wiſa Turzija, kaſ uſ Ciropu, Ahſiju un Afriku iſſteepjahs, lihdi ar ſawahm apafch-walſtihm (Serbija, Rumenija) ir leela 90,352 □ juhdses, ar 43 milj. 600,000 eedſihwotajem.

A. **Ciropas Turzija**, ta ſwarigakâ walſis data:

- 1) iſſta Turku walſis ar 6302 □ juhds. un 10 milj. 510,000 eedſihw.
- 2) pawalſtis Rumenija un Serbija ar 3068 □ juhds. un 5 milj. 830,000 eedſihw.

Schis eedſihwotaju ſkaiſs dalahs ſchahdâ wiſſe:

I. tautibas pehz:

- a) Oſmani (iſſtee Turki, kam waldbiba rokâ) 2 milj. 200,000 (pehz ziteem 4,490,000)
- b) Slawi, ihpaſchi Donawas un Draawas, deenwidus puſe: Bulgari, Serbi, Boſniaki, Kroati, Montenegreeſchi. 6 milj. 200,000 eedſ.
- c) Greeki 1 " "
- d) Albaneeſchi 1 1/2 " "
- e) Iſcherkeſi 600,000 "
- f) Armeneeſchi 400,000 "
- g) Iſchigani 214,000 "
- h) Schihdi 70,000 "
- i) Ciropeschi (Franki) 60,000 "

II. tizibas pehz:

Mohamedaneeſchi 6 milj. kriſtiguee, wiſwairat greek pareiſ-tizigee 10 milj.; (ſtarp teem 1 milj. Rom. katolu un 800,000 Armen. katolu).

No ſcheem ſkaiſteem rehsams, ta tikai maſs pulziſch Oſmanu tit dauds ſweſchtauteeſchu gadu ſintendſ ir pratſis kaſpinat un wehr-dſinat un ta ari tizibas pehz 1/3 Mohamedaneeſchu 2/3 kriſtigo pahſ-

waldbâ. No apſpeeſchana un wehrdſiba nepaſpehji. Pa loyſſta kaſpi-nafchana ſche ta wiſur iſ eefahumâ ſwabadeem nebahtu padarijufe reebiguſ, glehwus wehrguſ, — tad tas maſais iſſto Turku pulziſch ſen jau buhtu iſputejis! Un waj ſchee wehrgi tagad, kur Kreewija tos peſti, — waj wini tagad noſratihſ ſawas wehrgu ſehdes? Mehs ſchabamees: wehrgs dſem un mirt ar ſehdehm, ja to nepaſpeeſch tahs noſratit!

B. **Ahſijas Turzija**, pr. puſſala Maſ-Ahſija, Turku Armenija ar Kurbiftanu, Meſopotaniju, Babiloniju, Sirju lihdi ar Ziperiu, un Arabijas ſemesgab. Hedſchas ar Meſu un Me-dinu, kopâ 31,632 □ juhds. ar 16,463,000 eedſ., no teem 13 1/2 milj. Mohamedaneeſchi, 3 1/2 milj. kriſtiguee ec.

C. **Turzijas peederumi Afrika:** pawalſte Egipte, Tunis un Tripolis (gandriſ pilnigi patſtahwigas), kopâ 49,352 □ juhds. un 11 milj. eedſ.

Turku tagadeis kara-ſpehſ

ir 485,700 kareiwu, 17,000 ſirgu, 644 kara- 88 kalnâ- un 2932 zeetofſchnu leelgabalu, kure 7ads armijas korpus'ſos (nodakas) eedaliti, proti:

- I. korpus ar wirſwaldbi Konſtantinopoli, komandants Muſſuy Paſcha, 115,800 wiſru un 4200 ſirgu.
- II. korpus, ar wirſwaldbi Schumlâ, ſtahw Schumlâ, Donawas zeetofſchnos un Niſchâ, komandants Muſchir Awmed Gjub Paſcha, 72,600 wiſru, 2880 ſirgu, 66 kara- un 1254 zeetofſchnu leelgabalu.
- III. korpus, ſtahw Albanija, Wez-Serbija, Boſnija un Herze-gowina, komandanti: Albanija Derwiſch, Herzegowina Suleiman Paſcha, 96,350 wiſru 2880 ſirgu.
- IV. korpus, wirſwalde Erzerumâ, ſtahw Turku Armenija, kom. Muſchir Ahmed Muſhtar Paſcha 70,621 wiſru, 2880 ſirgu.
- V. korpus, wirſwalde Damaskâ, kom. Muſchir Aſif Paſcha 69,538 wiſru, 2880 ſirgu.
- VI. korpus, wirſwalde Bagdadâ, kom. Muſchir Abdurrahaman Paſcha, 21,535 wiſru, 1440 ſirgu.
- VII. korpus, Zemene Arabija, kom. Muſchir Muſtafa Aſim Paſcha, 16,238 wiſru.

Pehz rufeem, ko kara-minifterija ſaſtahdijufe, Turku kara-ſpehſ, ja it wiſus waretu ſaſaukt, kam ja-eetahjahs deeneſtâ kad wajadſigs, buhtu pawifam 1 milj. 306,879 wiſru, 24,150 kawalerijas- un 20,694 artelirijas ſirgu. Bet papihriſ ir loti paſeetigſ, — ko uſ ta uſrakſta, wehl ne ilgi naw pateefiba.

Tâ ſtahw ar Turziju paſchu. Tahs walſtis, no kurahm wina kahdu palihgu waretu ſagaidit, buhtu Egipte un Anglija. Bet wiſai dauds wina no tahm newar ſagaidit. Egiptes waldbneekſ, kaſ ahrigas formas deht Turku ſultanu gan atſihſt par ſawu wirſtungu, bet pateefiba pats ir brihws kungſ, pehz lihguma ir peepſeekſ, ſulta-nam kara-laitâ lihdi 40,000 kara-wiſru palihgâ ſuhſtit un naudu dot. Bet, naw tizams, ta ſchis lihguſ peepildifees. Pehrn par peem. ſultans no wina pagehreja 8000 kareiwu un naudu, bet dabuja tikai 4000 wiſru bes naudas. Schogad wiſſch wehl ne ka naw ſuhſtijis, kaut jo tas alafch ſolahs preeſch ſultana dſihwot un mirt. No tah-dahm karſtahm ſoliſchanahm reti kaſ iſnahſ. Daſchas awiſes grih ari ſinat, ta Egiptes waldbneekſ Turzijas grehtas deenas, iſleetos no tahs pawifam atraifdamees un ſewi par pilnigi patſtahwigu iſſkaidams. Anglija, ta jaw kuptſchis, luhkos ne wiſ Turkeem lihdiſet, bet tikai ſawu labumu ſaudſet. Nâ muſhu ſenatſos politikas pahſklatſ jau iſſkaidrots, winai ſcho reiſ naw lihdiſetaju, ta pagahj. kimas karâ, un eekam ta teefcham ſahl deenwidus behdu lugâ kahdu lomu ſpehlet, winai labi ja-noſkatahs uſ Ciropas leelwalſtihm, uſ Indijas dihgſtoſcheem nemeereem un — uſ Americas brihw walſtihm.

Nu mums wehl ja-apluhlo Turzijas pretineeki.

Par Kreewijas kara-ſpehtu mums tapat ta muſhu amata-beedreem ſkaidru ſinu truhtſt un tadeht buhs janogaida, lihdi Wal-dibas Wehſtneſis tahs neſihs.

Bes Kreewijas Turkeem ſchini karâ wehl buhs ja-atturahſ:

- 1) pret Montenegreeſcheem, kaſ — ta ſinams — lihdi ſchim wehl naw uſwareti.

2) pret Montenegreeschu kaimineem, tilpat duhschigo. Miridi-
teefchu kalnu tautian, kas or pirmajeem pret Turkeem kara-beedribu
flehguße, un 8000 kareiwu peesolijufe.

3) pret Serbiju, kas gan tifa uswareta un meeru flehguße,
bet tagad laikam atkal fazelfees un kopā ar ziteem Turzijas eenaid-
neefeen tai alajch buhs nepatihkams pretineefs.

4) pret Rumeniju, kas lai gan tagad rahmi isturedamees,
tomehr apbrunojāhs un laikam fchoreij mehginahs no Turku walga
atfwabinatees.

5) pret Bosnijas un Herzegowinas insurgenteem (dumpi-
neefeen), kas fchoreij esot labi aprunojuschees un sem kreetnas wadi-
fchanas.

6) pret Greeķiju, kas, kā zerams, nu wairs rokas flehpi ne-
turehs, bet mehginahs sawas wezās robeschas atdabuht un sawus
1 1/2 milj. Turku walgōs smodamus braktus atfwabinat.

7) pret Persijas waldneeku, kas tapat kahro sawas wezās no
Turkeem panemtas robeschas un teesibas atdabuht. Lai gan schis
waldneeks tikai kahdus 40 — 50,000 kareiwus war fuhit, kuri wifai
duhschigi un kahrtigi apbrunoti naw, tad tomehr Turzija zaur wiņu
buhš peespeesta, kahdu labu daku no sawa kara-spehka uš Uhsijas pusi
fuhit un tahdā wihšē sawu spehku Eiropas daka masinat.

8) pret wispahrigu fazelfchanos, Eiropas Turzijā, bes kuras
laikam nepaliks, til lihds ka kara-deews Turkeem neschehligu gihmi
parahdihs.

Schee pretineeki, katrs par sewi, naw wifai spehzigu; bet kā tra-
banti (peepalihdsjetaji) leelam, lodoligam un stipram kara-spehtam, kā
tas Kreewijai ir, tee tatschu war it kreetni palihdsjet sawam dsintam
eenaidneekam — beidsamo dwašchu ispuhst.

Wehl gan Turzijai weena, ta beidsama zeriba ir, un naw ja-
fchaubahs, ka ta pee schihs beidsamahs zeribas sawas nahwes brees-
mās peekerahs: ta ir tizibas-karsch, wispahriga Mohameda-
neefchu fazelfchanahs. Bet til tahu domat ir waktigi. Weenfahrt
Kreewija ar Turziju nefaro tizibas bet taifnibas deht, un otru
fahrt ahrsemju Mohamedaneefchi par Turzijas listeni domā daudj
aufstaki, ne kā wiņu tizibas beedri Turkos, kureem lihdschinigās
kungu-deenas saudet sinams koti gruhsti nahkahs. — Ar to tizibas-
kaxu muhsu laikōs wairs tahdas „gefchestes“ newar taifit, kā scheem-
reisahm. Kā gaischa preekschihme mums stahw Romas nemaldigā
tehwa pafanligās waras falauščhana, kuras dehl tatschu wispahrigs
tizibas karsch ne-izschlahs.

Laufkaimneeziba.

Par moderneezibu.

No Sintenis.

Leellopus jau no fenakajeem laikeem tura preeksch peena eeguh-
fchanas; tomehr pee wifa ta ari tagad wehl ir mas walfstju, kur peena
isleetaschana zaur sweesta un seera gatawofchani, ka ari zaur tekū un
zuhku barofchani stahw uš augsta pakapeena un kur zaur koti laba
sweesta un seera isgatawofchani apbrihnojami panahkumi ir safneegti.
Schweizarijas un Hollandijas laufkaimneeki schin sinā jau no koti se-
neem laikeem ir ihsti mahkslineeki; bet ari Sweedri, Dahni un Somi
(Finni) pehdejōs gaddōs moderneezibā ir tahdus fokus spehrufchi uš
preekschu, ka mehš tos pilnigi par preekschihmi waram usluhtot.

Kaut gan sweests un seers, tapat ka wifit ziti lopu kopschanas
raschojumi, ir diwreis dahrgaki nefa agraki; kaut gan zaur dselsszekeem
glufchi zitada fastapschanahs ne ka agrak, zaur to tahlinee semkopji
war leelo pilsehtu tirgu safneegt, tad tomehr naw jafchaubahs, ka
mehš semkopji ar weenu wehl ne ween pahrak mas peena isdabonam,
bet ari scho paschu masumu ne daudj par pusi til dahrgi isleetojam,
ka to teeschani war isleetat. Saldu peenu war tikai pilsehtu tuwimā
pahrdot; pa leelakai dafai peenu war kahrtigi isleetat tikai zaur to,
ka to fataisa sweesta, seera, jeb ari ka ar to nobaro telus un zuhkas;
bet ihpaschi pee schihs peena isleetaschanas wehl noteet tahs leelakas
nefahrtibas.

Mums ja-apdomā, ka steidsamees laikam preti, kur uš augsteem labi-
bas zeueem wairs newaram zeret; bet naudas wajadsiba top ar weenu
leelaka; un tapeh; koti wajaga, ka mehš no lopeem wairaf etemtu,
un profi zaur to, ka mehš zenschamees eeguh wairaf lopu raschojumu:
peena, sweesta, seera, gafas, tanku, willas u. t. pr., un ka schee ra-
schojumi buhtu labaki ne ka lihds schim.

Tagad apluhkofim tikai to, kas pee labas moderefchanas waja-
dsigs, it ihpaschi kas mums jadara, laj is peena labi daudj ihsti laba
sweesta isstrahdatu, par kuru tatschu til dahrgi walfā.

Schē ir Schwarzja metoda, zaur kuru sawu mehri wis labaf
waram panahkt. Schwarz's ir muischturis Sweedrija, kuresch zaur
daudsfahrtigahm mehginaschanahm ir atradis, ka wifas sweesta dakas
wis drihjak peenam pa wirfu nostahjāhs, jo ahtrat peens top aufsts.

Beh; schihs metodas isflaukto peenu leij 12 zellu augtōs fcharda
(bleka) traukōs, kuroš 10 lihds 12 stopu peena eet eefschā, un tad trau-
kus ahtri aufstā akas uhdeni eeleef. Ja ledus ir eegahdats, tā ka
uhdenim itreis war peelikt klah kahdus gabalinus ledus un zaur to
peenu uš 4 jeb 6 gradi siltuma atdsifinat, tad wifš krehjms jau peh; 24
stundahm nostahjāhs peenam pa wirfu un apafschā palikufchais
peens ir til pat falds, ka eefahkumā, jo zaur ahtru atdsifinaschani
top peens no eefahbschanas aifargats.

Tahdā wihšē dabon neween wis wairaf ta labakā sweesta, bet
ari labu faldu peenu, kuram daudj leelaka wehrtiba, nefa fchaham,
un kuresch preeksch baribas, ka ari preeksch seera taifschanas un tekū
dsirdischanas loti derigs.

Ja nu grih to labako sweestu isgatawot, tad faldais krehjms
tuhlin jafakuf sweesta. Bet masās kaimneezibas to newarehs isdarit,
un tas ari nefa daudj nesahde, kad krehjmu tihra traukā labi us-
glabā, un majakais diwreis nedekā sweestu taifa.

(Turpmal wehl.)

Derigs peemehrs.

Muhfu maifes semite eewehrtuschees aridsan maifes fkaugi un
eenaidneeki, it ihpaschi araid manams daudsums fokū auglu eenaidneeku.
Dafchs labš padoms iraid mahzits, ka buhtu karojams pret scheem
eenaidneekem, dafchs isweizigs semkopis iraid mehginajis ruhpiגי
ituretees peh; schahdeem padomeem, tomehr ar masu sekni. Man
fchkeet ar leelaku sekni strahdatu pagastu waldibas, kad tahs nopeetni
kertos pee scha darba un kad tahm tilkos eewehrot un nemt par pee-
mehru teizamū pawehli, ko kahdā Franzuschu awiše lafiju. Franzijas
semkopibas ministeris iraid pawehlejis pa wifu walfi, gar wifahm
zefmalahm, sehtmalahm, meshmalahm i. t. t. stabus eesprauft ar
fchahdu wirsrafstu:

Ehis pahrteef no pelehem, glotehm, bambaku (ofola waboitu)
lelitehm (Engerlingen), wistihm (? Ned.) no semkopibas fchahdigeem
kustoneem! Menomaitajeet esi! Krupis un warde umhziina it stundas
20 lihds 30 tukainu. Menomaitajeet krupi un wardi! Kurmis nepee-
kufdams patehre bambaku lelites, kapurus, tahrpus un wis wifadus
tukainus un muhschus; wina kungū naw useets ne fihmes no stahdu
faknehm; wufsch wairaf der ne kā fchahde. Menomaitajeet kurma!
Bambals un bambales lelite iraid semkopibas nahwigee eenaidneeki.
Bambale dehj 60 lihds 100 pautianu, no kureem papreeksch isperinahs
bambaku lelites un peh;ak bambaki. Nomaitajeet bambales.*) Tahrpi
un tukaini padara it gads kahrtu katrā aprinki fchahdes pa tuhsto-
fcheem franku. Tikai putni speh; pret teem karot kā uš waretaji, jo
tee iraid leeli tahrpū-ehdeji un ta lab semkopjeem kara beedri. Wehrni,
faudsejeet putninu ligsdas!

Geders.

Waj putni iraid nesahku isfkaudeji?

„Balt. Seml.“ 4. num. 2. wahrpā iraid putni dehreti par ne-
sahku sehku isfkaudejeem, un ka putni nesahku sehklas inihzinot,
itaid beidsot apleezinats ar fchahdu teikumur: „Beh; ismekleschanas ir

*) Zeen. lastaji laikam fapratihš, ka jeh runa no majja-bambakas jeb
wabolēs un ne wis no metnās mehstu bambales.

graudehdaju putnu mahgās (laikam šķilwis domats) ne-iffkaitams ne-
sahku sehllu pulks atrasts. Neiffkaitams! Kad eespehi un iraid ee-
spehts iffkaitit, zif grandu puhra, zif matu uf galwas, tadeht tad nu
neiffkaititu zif neishtu sehllu putna šķilwi un kad ir pašja strauša
šķilwis tā bahšim peebahšis buhtu.

Beemineta „Balt. Semf.“ n. it ihpašchi runā nenti tee putni,
kas wafara semfopja lauka iškuahbā graudus, un šchee nosaukti par
„graudehdajeem.“ Laikam buhs šimets us: swirbuli, wahruu, fo-
wahruu, wistu, pišli, tihtaru, josi un t. t. Dee ehd, gan sehklas —
gan graudus, bet, ari nesmahde gatās kumofa. Tadeht nebuhs wis
pareiši, jahs nosaukt par „graudehdajeem.“

Gan teefa, ka šcho putnu šķilwijōs daschahrt atronas nesahku
sehklas, par peemehr: jakulehziuu, wanagunadsinu, swehrišchu ir zitas
sehklas; bet wehl wairat atronahs grants, swirgids, ogles ir zitas
šķilwja seekalahm ne-iffkausejamas lectinas. Sibs peemehram pee-
wikstas nesahku sehklas iraid tehrptas zeetas, sulainās, taitās miās,
neteek nemas jeb tilai loti gruhtu sagremotas.*) Tadeht winas putnu
šķilwijōs atronamas un newaid wis behwejamās un turamas par
baribu, bet par bglastu 1) tahdā pat sinā, tā swirgids, grants un t. t.
Truhtu šķilwi balasta, tuhdat winaš pagehretu lai nō gurkka (ma-
gasthnes flehts) eesuhtha wairat baribas. Bet bariba ne-eespehi nō
šķilwja reetinat til dand seekalu, tā gruhtais balasts, tadeht bariba
waj nu ilgi guletu šķilwi, jeb drauzin aptaujeta tittu raidita ahra.
Tahdā wihsē buhtu darbs strahdats bes pelnas, lozkeem un rimpim
gandriht it nefas ne-aklitu. Granti knahbadams putnaisch paklausa
dabai, un eelahde wajadlaga balastu. Saimnees sinahs, tā sofis
kahnū laiku barotas aišgaldā, uš ween reif negrib ehst un ne-ehd
nemas. Nu peejanz pee baribas sagruhtas ogles, jeb swirgidus, un
sofis ehd attal un barojahs. Peetruchtst gowei balasta kungi, tā ša-
klini ar wehdaru un wair negremo. Prahtiga saimneeze tuhdat at-
ron wainu: gowei „iskritis gremoklis.“ Nu nem silku schaunās ifrus
un peenes, aptin ar šahlijumā famehrzeteem lufteem un gremoklis
gatāws, to eeleef gowei, un gows gremo attal ihdedama. (nihdedama?
Red.) Ja zilweks islastos un ehstu tital tos weegli iskausejamos
jeb sagremojamos ehdeenus ween, šahktu driht wahrgt, tam truhtu
balasta; tadeht tas ehd wifadas šafnes tā: beetes, burfanus, mehr-
rutkus, kohkus, kartupekus un t. t. Wehl waretu balastam peekaitit:
škahbus gurkus, bruhklines, sehnes ir zitas gruhtas ehdamas lectas.
Un nu lai peeteef nō balasta, aprunāšimees wehl par nesahku seh-
klahm. Ka winas pateescham neteef wis iskausehtas šķilwi, lai der
par leezibu putna šuhds, to ismeklejoj ir atrasti weseli graudini ne-
sahku ar pilnigu dihgšchanas spēhtu. Rā ar nebuhs buht weseleem,
putnam sobu naw preešč šamalschanas,**) tas wifu to rij weseli di-
binā. Tadeht nu, tā nesahku sehklas tantahm, beesahm, sulainahm
misahm ne-iffkust wis putna šķilwi, un tur eefchā laizianu isgule-
jušchas tahs nesahde wis šawa dihgšchanas spēhta, un putnaisch pa
laukeem skraididams ismehtā šchē un tē pa strekalinam, tam peelipufe
klast sehklina, tadeht gan winaš buhs turams par nesahku sehjeju***)
Ratris pasihst par peemehru wahlodst, kas šchuhpojahs ir augstato toku
galatnēs, tā ehd toku ogas un sehklas, un pehz tahs isfeh jeh tablu
jo tahku. Masajs strahds (tardus pilaris) knahbā kruhtu kruhma, ir
kadiku jeb pa-egtu ogas un tahs isfeh fur zilweks ne domat nedomaja.
Tapat teef sehčas melenes ir glahsenes.

*) Peeshimejums par „ne-iffkaitamu pulku.“ proti tā tahds pulks tomehr ir is-
fkaitams, tā tā ari par graudehdajeem putneem mehs it bes behdahn waresim atstahst
plahchaki ne-iffkaidrojušchi, jo mineta „wahrpā“ naw pašneegts sinainis rakkis par
skaitkeem un putnu šķirahm, bet ihš airahbijums uš stahdi un labumu, to putni
laukōs padara. Ritadi ir ar to peeshimejumu, tā nūn, putni graudus waj ari nesahku
sehklas nespehtot sagremot. Mehs dšrdam pirmo reisi, tā par peem. wistas, pišles r.
graudus, wina ishtō baribu, nesagremotus t. i. tahdā weida iskaišot, tā tee dihtu
un zaur putneem tittu isfeh!

1) Zeen. lastitaji laikam sinahs, tā daschadas gruhtas lectas teef eelahdetas
luga apatsch ruhne, laj zaur tahm kugis tittu apgruhtinat un tam netruhtu wajadlaga
ahwara. Šcho leelo pezi jeb luga gruhtumu nosauz par balastu. Rastitajs.

**) Dauds putnu šķirahm ehdamā rihlē ir kambarišs preešč eepreeščas
sagremošchanas, lura beidstot zaur mahgās jeb šķilwis safti teef pabeigta. Mahgās
saftē ir pepsins, swakada šahls-šahbe un šahlis, tas pee baribas uš-
kausešchanas un isškrišchanas strahdā. Red.

**) Pehz muhsu augšcheteem peeshimejumeem taitchu ne uš wifu wiht!
Red.

Prahtigs saimneeks pabaro weesu jeb zeemiu sirgus ar sawu
oderi, un zeemiu tarbinu waj nu leef isbeht apzirtni pee dšrdawu
labibas, jeb atstahj tā oderi neaistittu, sinadams tā pat sirg*) ne-
spehi sagremot welna ausās, kas warbuht waretu klast buht pee zee-
mina ausahm, saimneeks baididamees baidahs tā wina laukōs netittu
zaur mehšleem eesehtas welna jeb melnās ausās.

Wahrpās.
Stuntings rangs (meetes). Ja tweeschu mitus ar uhdeni, aplej un tahdā
wihsē beeiu mihtlu šataiša, šcho mihtlu šittā weetā noleef, tur šittums paleef weenads,
tahd treščā deenā attihstahs gahsa, mihtlai ir šahba šmata, gahsa ar weenu wairojahs,
škahbā šmata pašahd un šestā jeb šentitā deenā mihtla dabot wina šmatu. Logad
mihtla preešč alus bruhwešchanas un maies žepschanas til pat deriga, tā labatais
rangs.

Stabras daudfreis padara leeku šahdi lezektōs eemeestdamahs. Tahs war it
weegli aishditi zaur to, tā nosmeprē toka gabalinus ar atminu darwu (begutu) un tad
koinus noleef uš lezetta. Stabras šcho šmatu nepazeesch un taphz it ahtri muht
projam. Red.

Atbildes.
Brahleem Busch — Mihgā. Mehs domāšahm, tā Jums awstern diweem
špreedumeem par Juhšu „jauno Wahzu walodas mahzibas gramatu.“ Balt. W. un
„Mahjas weei“ peetitu. — tā Juhš muhs šittu meera; bet Juhš efat zitadās
domās; Juhš muhs mahzat, it tā jau buhtum Juhšu min. „walodas mahzibas“ što-
leni; Juhš pagehret ir nō mums špreedum. Peh! Mehs Jums tā nelegim, bet
Juhšu pretraktu til tad spēšim usnemt, tad muhsu špreedums jau buhs nodrukats un
tahd Juhš rakstidami pee lectas palihket.

P. S. — P. „Wihbegunis“, ihpašchi tahdōs swahrtōs, pee muhsu zeem.
lastitajeem neatrastu labpatišchanu; kad tee to laša, tad wini ari geib sinat, tadeht
tas jadara un tahdas mahzibas witeem nō tam atlez? — Padoms saimneežim mums
leekahs bes sinatniška pamata buht. Juhšu „domas par ortograf. groščchanu“ ir bfe-
jole šalittas, tas zitadi it jauts un kahrtigs, til tā tas nerihmejahs — un naw
šaprotams. Red.

O. J. — J. A. Juhšu rakstu par m. S. itareščchanos uš nel. E. I. beh-
rehm newaram usnemt, jo tahdā itareščchanahs gan ir pret fristigu mihtlektibu, pret
peebdšchanas un lehnibas garu, tā Kristus to nō šaweem mahzetteem un wiseem ša-
weem peederneekem pagehr, bet amata pahrkapšchana zaur to wehl naw peerah-
dama un to newar peerahdit, to awižēs nebrihst nodrukāt.

J. W. — P. Taisnibu peerahdot wajjaga peerahbijumu, ar „tizschanu“
nepeeteef, tamdeht Juhšu šuhlijumam šapateel ne-iffleketam; jo neba tas nō swara,
to tahds „tiz“ jeb „netiz“, bet to winaš „fin“ un „spehi peerahdit“, uš pahrspre-
schano leetu šimeedamees.

„Gederts“ — Z. Suhtijumu šanehmahm. Pirms to isleekajuschu gribetum
nō Jums atbildi dabut: 1) Waj Jums patittu, tā g—y ar tahdu mehru mehritu pres-
todamees, ar tahdu Juhš mehrijuschu, un 2) waj Juhš tam wihram, kam Juhš par
bedfigu aishtrahwetaju usmetušchees, zaur sawu aishtrahwešchanu nezehtat jo šahpiguš
plikus? Neberschaf macht schartig.

J. St. — Schrp. apr. Sawam rakstam it drošči waresat sawu pilnu
wahrdū parakstīt, jo Juhš tani neweena ne-aišnemāt un tilai juhšat behdas, tahdas
daudš tuhtstochem ziteem Latw. ari gul uš šrbi. Ruhju miht. gub. f. šcho truktumu
jau sen atminš (jau nō 1870. g., drihts pshi šawas waldbibas usnemšchanas) un teef
jau ari gahdats, zif spēhams. Bet apdomajeet taitchu, tā tahdi darbi ne mehnefi, ne gabā
naw pašrahdajanti. Kursem. semneetu šil. mehs jau zita weetā ešam diwi dākas
šķihruschi, a) polizejas un waldbibas šitumōs un b) justiz- jeb teesu šitumōs. Pir-
majee, tā jau sineet, ir pehen šatrahiti un wahzu Walodā isdoti; Latw. walodā tos
laikam šchogad isdos, ja G. M., tas tē tas weenigais strahdneeks, tas buhs eespeh-
jams. Drajee (semf. šil. gr.) ir ari iskaidroti, un Wahzu walodā preešč drutas
gatami; bet waj tos drutas jeb waj nogaidihs jaunos teesu šitumus r., to nesinam
šajit. Agrar-šitumi (par mahju isrentschanu un pahredschanu) ari nō G. M. šastah-
diti, bet wehl naw drulati; weenam ween ir teščham ne-eespehjam, til daudš darbu
uš reisi padarit, ihpašchi kad tam bes teem wehl wairat amatu ja-ispilba.

P. S. — J. Juhšu mehstuli lašjahm. Daudfreis tas padoms weetā: „Wair-
ral domat neta rakstīt, bet ne otradi,“ tā ari tam wezam prahtneekam brihščham tais-
niba, kas teiza: „Sati tu, ar tam tu apeijeēs, un es tew šajischu, kas tu efi.“ un
taitchu wif nebij Solrati, kas ar Solrati apgahjās. — Wajadlaga programu ran-
dšim isgahdat. Waj nebuhtu eepreešču par psihologiju un paidagogiju jareksta,
pirms pee paidagogijas mehstures šeramees? Šhini laukā wehl šelni jalausch un
grahwi jarol, pirms augligu tihrumu domajam cetaitit.

J. St. — Renz. Raudu šanehmahm Red.

*) Meeschu graudus ari nē, bet wistas tos turpreti sagremo it lab.

Jelgawas dahmu komiteja

preekšč eewainotu un flimu fareiwu kopšanas, pastahwo-
šča sem muhju Augstas Keisareenes Wisaugstakas aistahwe-
šanas, gruntedamahs us Wisaugstaki isdota kara peeteiššanas
manifesta, greschahs pee teem, kuri lihdsjeetigi par beedribas mehri
grib ruhpetees, ar to luhgščanu, naudu, wešču un wahšču pahře-
šanas lihdslektus dahwinat, kas top preti nemi Palejas-eelā Nē 30.

Los „Balt. Semf.“ apstelletajus,

kas par apsteliteem eksemplareem pr. 1876. un 1877. gada
peenahkamo maksu wehl nau peesuhitjušči, usaižinam, to drihsunā
isdarit. Peeminēdami, ka pasta tabluma waj zitu tai brihdi
nepahrspehjamu kaweklu dehl naudu warehs wehlati peesuhitit,
mums tatschu nenahza prahtā, ka šche kawekli war tu bes gala
buht. Tadehl mehš zeram, ka ar šcho usaižinaschanu peetiks,
katru us šawu peenahkumu atgahdinat; jo no laikraksta isdeweja
gan war pagehret, ka tas šawu peesohišchanu publikai preti ispilba,
bet tatschu nē, lai tas pee tam wehl tuhstoscheem rublu preekšč
šaweem lasitajeem aisleek.

Ekspedizija.

Semtopjeem pašinoju,

ka manā fabrika war dabuht par peeklahjigu zenu un ar galwoščanu pehž Baltijas
politehnikas pahraudššanas stanzijas analizeem: **Kantumiltus, superfosfatus,**
Kalifabli, kairitu u. t. p.

Preekšč dšels un tehrauda ruhdišanas pulveri samatus ragus.
Wehmeri, mahlderu u. z. amatneeki war dabut lihngaleru par 1 rub. 60 kap.
lihds 2 rubl. pudā.

Preekšč baroklu un aubšjamu lopu ehbināšanas laulu miltus.
Ari peenēmu apstelleschanas us Anglu- un Wahju-superfosfateem, wišahm guano
forteem u. t. p. un apgahdaju ar procentu apgalwoščanu par mehrenato tirgu. Tee
tas pee manis pehret wairat ka 200 pudus weenā, reišā war us mana rehina litt
politehnikumā pirto preži pahraudst.

Richard Thomson

Rihgā.

Fabrila ahrpūs Jahna wahrteem pee uhdensstuntes.

Komisioners preekšč Smo-
kenškas semtopju beedribas

sem Keisariskas Augstibas
Leelwista Nikolajewitscha
tā wežakā aistahwešanas.

Sweedru arklus,

kuri us 2. Baltijas zentral-isttahdes Rihgā 1871. g. ar to leelako
goda algu, Domeau ministerijas

„leelo fudraba medali“

pagodinati. Gzeschas, sehflu-iedsejus, sehjamās mašines,

puz-mašines

no F. Garrett & Sons, Suffolk, Anglijā, ka ari wišas žitas semto-
pibas mašines no wis labakās konstrukcijas peedahwā

F. W. Grahmann, Rihgā

Nikolai-eelā blakus šrehneeku dahram eepreti gahjas fabrikai.

Labi dihgstoschas tihras

ahbolina fehklas

pahrđod

Ziegler un beedris,

Rihgā, leelajā pils-eelā Nē 19.

Langdales Superfosfatu

teeščam iš fabrikas Anglijā Nufastles pilsehtā pahrdobam no leģera
un ari peenemam pasteleschanas us leelahm partijahm ar apgalwoščanu
par faturu pehž Rihgas palitehnikumā ismekleschanas.

General-agenti preekšč Kreewijas

Goldschmidt un beedr.,

Rihgā

us leelās pils- un fiter-eelas stihra.

Mantetu štrodereene

R. Kordower

Jelgawā, Anas- un Katolu-eelu stihri
Nē 4, Buroča Bernsteina mahjā, apšola
preekšč dahmam šchahdus darbus: teetus-
mantetus, laščotus, jatas, rotundes un
wehl žitas darbus pehž jannatahs modes
un par wislehtako maksu sagatarwot.

Wišiem manueem dari- ščanu

(weikalu) draugeem šchē par simu,
ka Mojes Kahns wairš naw manā
deenestā un ka Grechel Jakobsona
kungs no šchi brihšča wina weetu
išpihibš.

Estrains Jakobsons,

Katolu-eelā šatajā boi Nē 16.

Zeenijamus semtopjus, kas gribetu
eetaisit

semkopibas- un amatneezibas darba-weetas,

ka šudmalas preekšč milteem, šehrelehm,
lauleem waj eljas; tā pat ari šahju-šud-
malas, kegeļu zeplūs, semeš-maltas špai-
dus, witas-tahstuwes, waj alus-bruhšchus
un brandwihna dedsinatwes, darām žaur
šcho us to usmanigus, ta žiwil-inskeneeris
R. Diekmann kungs, kas wairat gabus
ar tahdahm leelahm darbojes un tahš
išnehginajis, peedahwajahs preekšč plahmu
sagatarwošanas, eenahščanu- un isdo-
ščanu-aprehkināšanas un padoma peedo-
šanas, tahdā wišē tas wislabaki isba-
rams, un nem preti tahdus usderumus
šawā kantori

Ziegler's un beedris,

Rihgā, Pils-eelā Nē 19.

Ar rotahm, ka ari ar šahjahm dšē-
nāmas

šchuhščanas- mašines

preekšč mahjas-bruhšes, tā ari preekšč
štrodereem, kuzneekem, rehđinee-
teem pahrdod par lehtahm ženahm [167]

Ziegler un beedr.

Rulamahs- mašines

ar trawku, šreku un roku-špehtu dšenamas,

labibas-wehtiššanas- efjektu-mašines

leelā iwehšē no leģera pahrdod

Ziegler un beedris,

Rihgā, leelajā Pils-eelā Nē 19.

Godiga deenesta meita

top tuhliit meleta. Kur? to dabon sinat
„Balt. Semtopja“ ekspedizijā.

Siteju- un stiftu-

kutamahs-mašines

ar rotahm un šišnahm dšenamas
kuras žaur šawu šaltščanu ari pee mums
tā loti derigas išrahđijuhšchās — ar mihnu
leģereem un ar dšelus waj kōta-šteliehm;
wišadus Anglesču- un Sweedru-
arklus;

dšelsu naudas- un wehrtibas- pa-
pihru štapjus preekšč pagasta wal-
dibahm [185]

Ziegler un beedr.,

Rihgā, Leelajā Pils-eelā Nē 19

un wišadas žitas laufšaimn. mašchin. u. rihfi.

Štairbas un labi dihgstoschas **basard-
ahbolina** fehklas par lehtatu zenu ne tā
iš ahršemes, ar pahrdobamas. Kur? war
dabut sinat „Balt. Semf.“ ekspedizijā.

Pafawus,

maščinu-eklu un dezimalšwarus

pahrđod no leģera [169]

Ziegler un beedr.,

Rihgā Pils-eelā Nē 19.

G. Sieslač'a

grahmatu- un bilšču-drufatawā
Jelgawā,

pee tirgus-platšča, ir šchahdas no wina
pašča apgahdatus, žaunas grahmatas
tagad pat tā inahušchās un wišās
Baltijas grahmatu-pahrdotawās
dabujamas:

Košča

rotas-kašite

Grahmatneekem par pamahžibu un watas-
brihšču šaitatawekli- no G. Dimsberga,
30 kap.